Gemeente Sittard-Geleen

Notulen van de Ronde in Raadszaal op donderdag 24 september 2026

Tijdstip: 19.00 – 19.36 uur

1.1 Rekenkameronderzoek onderbesteding (Kubben)

Aanwezig	
de voorzitter:	D. Pfoster
de griffier:	A. Lamers
de leden	
gob:	I.A.L. Knops-Verjans
CDA:	R.L.T. Schaeken
PRO:	-
Stadspartij Sittard-Geleen:	J.M. Spätgens
D66:	P.R. Pi Van de Venne
Forum voor Democratie:	J.A.A. Strijkers
PVV:	-
VVD:	B.P.M. Gijsen
PIT:	Z. Smeijsters
Lokaal Sittard-Geleen-Born:	-
JA21:	M.M. Janssen
SP:	-
het college:	Wethouder Kubben, mevrouw Van Tulder (voorzitter rekenkamer), mevrouw Van den Goor (lid rekenkamer)
ambtenaar:	De heer Roberts
notulen:	I. van Mourik (Notuleerservice Nederland)

De voorzitter opent de openbare rondevergadering en licht toe dat het raadsvoorstel over het rekenkameronderzoek naar onderbesteding wordt behandeld. Het onderzoek maakt deel uit van een landelijk onderzoek waaraan Sittard-Geleen deelneemt. Naar aanleiding van de bespreking in de commissie Begroting en Verantwoording is beslispunt 1 aangepast, niet het coalitieakkoord zelf, maar het uitvoeringsprogramma daarvan, moet op haalbaarheid worden getoetst.

De heer Smeijsters (PIT) geeft aan dat zijn fractie positief tegenover het voorstel staat. Ook vindt hij de uitwerking van beslispunt 1 bijzonder interessant.

Mevrouw Knops-Verjans (gob) spreekt namens haar fractie haar waardering uit voor het onderzoek, omdat onderbesteding regelmatig onderwerp van discussie is bij de behandeling van financiële stukken. De fractie wil de aanbevelingen als leidraad gebruiken. Ze vindt het verstandig om de haalbaarheid van het uitvoeringsprogramma te toetsen, zodat de raad beter inzicht krijgt in zowel de beschikbare financiële middelen als de uitvoeringskracht. Uit het rapport blijkt dat vooral de personele kosten een probleem vormen, onder meer door ziekteverzuim, de behoefte aan specifieke kennis, extra personele inzet en de inhuur van personeel.
Daarnaast benadrukt ze het belang van scholing voor de raad, zodat deze zijn controlerende en sturende taken goed kan uitvoeren. De fractie waardeert de digitale toelichtingen bij de financiële stukken, maar wil

meer inzicht in de mogelijkheden en beperkingen om bij te sturen. Dit helpt de raad om nieuwe initiatieven te ontwikkelen en financieel te onderbouwen.
Ook vraagt ze om een duidelijkere toelichting op de verschillende oorzaken van onderbesteding. Deze kan ontstaan door vertraging in de uitvoering, onvoldoende uitvoeringskracht of aanvullende middelen van derden en het Rijk die aan het einde van het kalenderjaar binnenkomen en niet meer tijdig kunnen worden besteed. Vooral bij vertraging door personeelstekorten moet de raad beter worden meegenomen. Het college kan daarbij aangeven of sprake is van incidentele of structurele onderbesteding, zodat de raad kan bepalen welke vervolgstappen nodig zijn.
Verder pleit ze voor periodieke en meerjarige analyses om patronen in onderbesteding te herkennen en waar mogelijk bij te sturen. Daarbij merkt ze op dat sommige oorzaken, zoals laat ontvangen Rijksbijdragen, moeilijk te beïnvloeden zijn.
De fractie maakt zich vooral zorgen over de constatering dat de formatie en personele inhuur stelselmatig te laag worden begroot. Hierdoor ontbreekt een duidelijk beeld van de financiële ruimte en wordt het voor de raad moeilijk om nieuwe initiatieven goed te onderbouwen. Ze vindt het daarom noodzakelijk dat vanaf de begroting van 2027 stappen worden gezet naar realistischere ramingen.
Tot slot is gob tevreden over het gevoerde treasurybeleid, waarbij tijdige en goede besluitvorming leidt tot lagere rentelasten. Lagere rentelasten als gevolg van vertraging bij projecten beschouwt de fractie daarentegen als minder positief. Zij ziet mogelijkheden om bij de jaarrekening de drie soorten onderbesteding afzonderlijk toe te lichten, zodat de raad beter met het college over de resultaten kan spreken. De fractie vraagt de wethouder om een tijdpad voor de uitvoering van de aanbevelingen en om duidelijkheid over de momenten waarop de raad bij de verdere uitwerking wordt betrokken.

De heer Schaeken (CDA) stelt dat het rekenkameronderzoek belangrijke inzichten biedt in de oorzaken en gevolgen van onderbesteding. Een positief rekeningresultaat betekent niet automatisch dat de gemeente efficiënt met gemeenschapsgeld omgaat. Structurele onderbesteding kan ook wijzen op onrealistische begrotingen, niet-gerealiseerde ambities of onvoldoende inzicht bij de raad. Het CDA hecht daarom aan prudent en realistisch begroten, het vermijden van onnodige risico’s en het aanhouden van voldoende financiële buffers. De fractie vindt periodieke analyses van trends en patronen belangrijk en vraagt wanneer afwijkingen als structureel worden beschouwd en aanleiding geven tot aanpassing van de begroting.
Vooral de personeelskosten en externe inhuur vormen een aandachtspunt, omdat deze volgens de rekenkamer in alle onderzochte jaren te laag zijn begroot. De gemeente moet voldoende budget beschikbaar stellen voor de mensen die nodig zijn om de ambities uit te voeren. Ook bij de rentelasten en de stijgende rente moet hiermee rekening worden gehouden in de komende begroting. Daarnaast wijst het CDA op de parkeerinkomsten, die in de onderzochte jaren achterblijven bij de begroting. De fractie wil inzicht in de oorzaken, zoals tarieven, betaalgedrag, bezettingsgraad en parkeerbeleid, voordat wordt bijgestuurd.
Het CDA kan zich in grote lijnen vinden in de aanbevelingen van de rekenkamer. De raad moet niet alleen weten dat er geld overblijft, maar vooral waarom dit gebeurt en wat de gevolgen zijn voor de uitvoering van beleid. Onderbesteding mag niet leiden tot onnodige uitgaven aan het einde van het jaar om budgetten op te maken. Het bereiken van maatschappelijke doelen op een doelmatige en verantwoorde manier staat voorop. Als activiteiten vertraging oplopen, moet de gemeente daar open over zijn en bekijken of budgetten moeten worden doorgeschoven. Daarnaast wil de fractie dat de raad tijdig wordt geïnformeerd over majeure tussentijdse afwijkingen en de financiële gevolgen daarvan. Het CDA heeft vertrouwen in de tussentijdse rapportages, maar wil bij grote afwijkingen afzonderlijk worden geïnformeerd. De fractie ziet het onderzoek als een aansporing om de financiële huishouding verder te professionaliseren en spreekt steun en waardering uit voor de aangekondigde veranderingen in de begroting. Realistisch begroten, tijdig bijsturen, structurele afwijkingen herkennen en risico’s beheersen blijven daarbij centraal staan.

De heer Janssen (JA21) geeft aan dat hij vanwege zijn afwezigheid bij de eerdere bespreking pas maandag kennis heeft genomen van de stukken. Zijn fractie waardeert het onderzoek en de aanbevelingen, maar heeft enkele zorgen en vragen. Hij benadrukt het belang van efficiënt en realistisch begrotingsbeleid, met bijzondere aandacht voor de governancestructuur. De gemeente heeft dankzij gunstige rentetarieven financiering kunnen aantrekken voor grote projecten en financiële meevallers bij de schatkist kunnen onderbrengen. Door de gewijzigde renteomstandigheden kunnen vertragingen of

andere ontwikkelingen bij projecten echter tot aanzienlijke financiële afwijkingen leiden. JA21 vraagt daarom om een overzicht van de momenten waarop de rentevaste periodes van de verschillende projecten aflopen en de mogelijke gevolgen daarvan voor de begroting.
Daarnaast vraagt hij om meer inzicht in de externe inhuur van personeel. Hij wil weten hoeveel externe bureaus worden ingehuurd, in hoeverre hun adviezen worden opgevolgd en welke overschrijdingen of meevallers zich daarbij voordoen. Een meerjarig overzicht kan volgens hem helpen om structurele patronen te herkennen, hiervan te leren en waar nodig bij te sturen.

De heer Spätgens (Stadspartij Sittard-Geleen) noemt het positief dat het college adviseert de vijf aanbevelingen over te nemen. Hij merkt op dat onderbesteding landelijk een hardnekkig probleem is, onder meer doordat wet- en regelgeving, procedures en personeelstekorten de tijdige uitvoering van plannen belemmeren. Onderbesteding kan ook ontstaan doordat er meer plannen worden gemaakt dan redelijkerwijs uitvoerbaar zijn. Minder plannen maken is mogelijk, maar kan botsen met het ambitieniveau van de gemeente.
De fractie beschouwt het toetsen van het uitvoeringsprogramma en het scholen van de raad als goede stappen. Ook tussentijdse monitoring van de uitgaven, inzicht in de achtergronden van onderbesteding en een meerjarig perspectief zijn belangrijk. Daarmee kan de raad beter worden geïnformeerd en kunnen tussentijdse begrotingswijzigingen worden overwogen. Hij vraagt wel aandacht voor de constatering dat de formatiekosten en externe inhuur ondanks de onderbesteding structureel te laag worden begroot. Hij concludeert dat de vijf aanbevelingen de raad beter in positie brengen en ondersteunt deze ontwikkeling.

De heer Gijsen (VVD) geeft aan dat zijn fractie het voorstel unaniem steunt, omdat de aanbevelingen van de rekenkamer verstandige stappen zijn. Hij benadrukt twee aandachtspunten. Ten eerste zijn de personeelskosten in de onderzochte jaren te laag begroot en liggen de kosten voor externe inhuur jaarlijks boven de raming. De VVD vindt een efficiënte overheid belangrijk en vraagt het college om structureel benodigde capaciteit ook structureel te begroten en vaste taken zoveel mogelijk door eigen personeel te laten uitvoeren. De fractie waardeert dat het college hiermee aan de slag gaat, maar wil ook de resultaten zien.
Ten tweede vraagt hij aandacht voor de OZB-opbrengsten, die de afgelopen jaren hoger uitvallen dan begroot. Hij vraagt de wethouder of realistischer ramen mogelijk is en of er ruimte bestaat om de lasten voor ondernemers te verlagen, aangezien Sittard-Geleen tot de gemeenten met de hoogste zakelijke OZB-percentages behoort. Tot slot neemt de VVD de oproep van de rekenkamer ter harte om toe te zien op de uitvoering van de aangekondigde maatregelen.

Mevrouw Van Tulder (voorzitter Rekenkamer) bedankt de raad voor de positieve ontvangst van het onderzoek. Ze benadrukt het belang ervan dat de raad daadwerkelijk iets heeft aan de onderzoeken van de rekenkamer. Omdat er geen vragen aan de rekenkamer zijn gesteld, ziet zij geen aanleiding voor verdere beantwoording.

Wethouder Kubben onderschrijft het belang van de personele component bij het opstellen van een uitvoeringsprogramma van het coalitieakkoord. Dit programma wordt niet alleen opgesteld om de financiële middelen in beeld te brengen, maar juist ook om inzicht te krijgen in de benodigde personele capaciteit en uitvoeringskracht. De ambities moeten realistisch worden onderbouwd, zodat duidelijk is hoeveel mensen nodig zijn om deze uit te voeren. Het college wil het uitvoeringsprogramma bij de kadernota van volgend jaar aan de raad voorleggen.
De wethouder licht toe dat de raad als hoogste orgaan en budgethouder ook zelf verantwoordelijkheid draagt voor financiële keuzes. Wanneer de raad nieuwe initiatieven aandraagt, moet daarbij worden bekeken welke middelen beschikbaar zijn of welk ander beleid daarvoor moet wijken.
Over de personeelsramingen geeft hij aan dat de begroting voor 2027 al is gepubliceerd en een andere opzet heeft dan voorheen. De aanbevelingen kunnen daarin nog niet volledig worden verwerkt. De personele component moet daarom vooral bij de kadernota en in de begroting voor 2028 en volgende jaren verder worden uitgewerkt. Hij adviseert de raad om het rekenkamerrapport bij de behandeling van de kadernota opnieuw te gebruiken en te beoordelen of de aanbevelingen voldoende zijn verwerkt.
Ten aanzien van de rentelasten merkt hij op dat het college de rentestijging niet kan beïnvloeden. De gemeente financiert de totale projectenportefeuille en leent niet voor ieder afzonderlijk project. In het verleden heeft goed treasurybeleid ervoor gezorgd dat op gunstige momenten middelen beschikbaar zijn

gekomen. De huidige hogere rente vormt echter een gegeven waarmee de gemeente rekening moet houden.
Over de parkeerinkomsten benadrukt de wethouder dat lagere opbrengsten niet uitsluitend het gevolg zijn van onrealistische ramingen door het college. De raad heeft zelf besloten om, mede vanwege ontwikkelingen in de centra van Sittard en Geleen, parkeertarieven te verlagen en te experimenteren met bijvoorbeeld de eerste twee uur gratis parkeren. Daardoor vallen de inkomsten lager uit dan oorspronkelijk begroot. Hij vindt het daarom belangrijk om bij afwijkingen ook de achterliggende beleidskeuzes en ontwikkelingen mee te wegen.
Verder licht hij toe dat gemeenten aan het baten-lastenstelsel zijn gebonden en niet, zoals de Rijksoverheid, aan het einde van het jaar eenvoudigweg resterende budgetten kunnen uitgeven. Uitbetalingen vinden plaats wanneer werkzaamheden zijn uitgevoerd of projecten daadwerkelijk van start gaan. Bij laat ontvangen Rijksmiddelen, zoals coronamiddelen of subsidies voor het verduurzamen van verenigingsgebouwen tijdens de energiecrisis, kan het daarom maanden tot anderhalf jaar duren voordat deze middelen daadwerkelijk worden besteed. Dit verklaart waarom ontvangen middelen soms tot een positief rekeningresultaat leiden.
In reactie op JA21 verwijst de wethouder voor informatie over leningen en rentetarieven naar de financiële paragrafen van de begroting en jaarrekening. Hij adviseert de fractie deze informatie te bestuderen en vervolgens technische vragen te stellen. Over externe inhuur stelt hij dat deze niet automatisch onwenselijk of duurder is. Voor tijdelijke specialistische kennis kan inhuur juist doelmatig zijn, omdat het aannemen van een vaste medewerker voor een kortdurende opdracht niet altijd goedkoper is. Wanneer echter structureel veel externe capaciteit nodig is voor vaste taken, moet worden onderzocht of medewerkers beter in vaste dienst kunnen worden genomen.

De heer Janssen (JA21) verduidelijkt dat zijn fractie externe inhuur niet per definitie afwijst, maar vooral aandacht vraagt voor structurele inhuur en de mogelijkheid om daarin meerjarige patronen te herkennen.

Wethouder Kubben bevestigt dat dit aandachtspunt ook speelt bij bijvoorbeeld vergunningverlening. In reactie op de VVD herhaalt hij dat een hoger uurtarief bij externe inhuur niet automatisch betekent dat deze optie over de gehele looptijd duurder is dan het aannemen van personeel. Een zorgvuldige afweging blijft noodzakelijk. De koppeling tussen het rekenkamerrapport en de OZB-tarieven deelt hij niet. De hogere OZB-opbrengsten zijn volgens hem onder meer het gevolg van uitbreiding van het belastingareaal en niet van onrealistische begrotingen.

De voorzitter concludeert dat er geen vervolgvragen zijn en vraagt of er behoefte is aan een tweede termijn. Dit is niet het geval. Het voorstel is voldoende besproken en wordt als hamerstuk geagendeerd voor de raadsvergadering van 15 oktober. Hij bedankt de aanwezigen en sluit de vergadering.